

నామరదల

శ్రీ చిట్టూరి రామకోటేశ్వరరావు

నాకు అత్తవారింటి దగ్గర్నుంచి ఆహ్వానం వచ్చింది ఎండక్కి రమ్మన మని బ్యాంకుకు గూడ ఆ రెండురోజులు సెలవే కాబట్టి వస్తానని అభయమిచ్చి మా బావమరిదిని పంపించా అదేమిటో అత్తవారింటి కనగానే ఎక్కడలేని ఆడంబరం దానంతటదే వద్దన్నా వచ్చిపడుతుంది

ఎన్ని శ్రీరంగనీతులు చేశ్యేవాడైనా సరే ఆ రోజువచ్చేసరికి గ్లాసుకోపంచే, సిల్కులాల్ని ఒకవేళ లేకపోతే ఏ స్నేహితుల దగ్గరైనా సరే అరుపు తెచ్చుకుని ధరించి ఎప్పుడూ కొననివాడైనా సరే ఒక ప్రతీక కొని చంకనపెట్టి బయలుదేరుతాడు అత్తవారింటికి

పండగ ఇంకా రెండురోజులు వుంది! ఎల్లండి భోగి కేళు సాయంకాలమే ప్రయాణం అత్తవారింటి దగ్గర నా ఆడంబరాన్ని ఎలా ప్రదర్శించాలా అని ఆలోచిస్తూ ఆరోజు సగంరాత్రి నిద్రలేకుండా గడిచా

మరునాడు నా అతుకుల కాలిజోడును

మూలకి వి స రి అ ఖ్ రాలా పండ్లెండు రూపాయల పది అణాలు అర్పించి క్రొత్త చెప్పలజత ఒకటి కొన్నా అటునుంచి వస్తూంటే దాదాగారి కొట్లో సెంటు వాస నలు నన్ను ఆహ్వానించాయి నా మనస్సు పెర పెరలాడింది సరే వెళ్లి మంచి సెంటు ఇవ్వండి అని అడిగాను ఆయన రెండు రూపాయలు చేతిలో వేయించుకొని అంగుళం సీసాలో ఏడో నల్లటిది పోసి అప్యాయంగా చేతిలో పెట్టారు "రెండు రూపాయలకు ఈ అంగుళం సీసానా!" అని నాలో నేను గొణుక్కున్నా ఇంకా ఏమైనా కొనాలా అని ఆలోచించా ఆ ఇంక దేనికిలే ఇంకా కొంటే బజ్జట్ లోప మాతుంది మా మామ గారు కేళు పండక్కి నాకు ఇంతకంటే ఎక్కువ ఇస్తాడా అని ఆనుకుని సరిపెట్టుకున్నా

ఆ సాయంకాలం బ్యాంకుకు మంచి రాగానే గబగబ స్నానం చేసి గ్లాస్కో పంచె కట్టి సిల్కులాల్ని వేశాను అరుపు తెచ్చినదిమాత్రం కాదండోయ్ మా మేన మామ నా పెళ్లికి కుట్టించాడు. ఆమూజేళ్ల

నుంచి బీరువాలో పెట్టి ఏడాదికి ఒకటి రెండుసార్లు ఒంటిమీద పెట్టి తీస్తూ చెదలు పట్టకుండా ఇక బట్టలకు సీసాలోని సగం సెంటు యెత్తా గది అంతా ఘుమఘుమ లాడిపోయింది తరువాత ఒక జత బట్టలకు గూడ సెంటు ఫులిమి సంచీలో సర్దాను

6-80 గంటలకు బండి బయలుదేరుతుంది నాకు ఆదుర్దాగా ఉంది ఎప్పుడు అత్తవారిల్లు చేరదామా అని ఎంగుకంటే మా శ్రీవారు ఒక నెలరోజులనంచి అక్కడే ఉంటోంది తెండి చకచకా తలుపులన్నీ వేసి తాళం బిగించి రెండుమూడుసార్లు గట్టిగా లాగి చూచి బయలుదేరాను ఆరు గంటలకల్లా, బండి ఇంకా పెందలకడే బయలుదేరుతుం దేమోనని దాని తన్నా దియ్యా బండి సరిగ్గా 6-80 గంటలకే బయలుదేరింది

అయ్యో నా సామిరంగ నేను అత్తవారింటి యాత్రాసందర్భంలో కొన్న ఆ క్రొత్తచెప్పల జత కాస్తా వేసుకరావడం (24-వ పేజీ చూడండి)

నా మరదళ్లు

(8-వ పేజీ తరువాయి)

మరచేపోయాను మా పూరి స్టేషన్ గూడ బాటి బండి ఎంతో దూరం రా లేదు వెంటనే గొలుసు లాగుదామని చెయ్యొత్తాను చటుక్కున రైల్వే రూల్స్ నా బుర్రలో పకపక నవ్వి నాయి నాకు వీడువు పర్యంతం వచ్చింది బండిలో అంతమంది జనం ఉన్నారగాని నేనొక్కణ్ణే అయితే బిగ్గరగా ఏడ్చేవాణ్ణి

9-20 కల్లా బండి మా అత్తవారి వూళ్ళో అగింది నేను బండి దిగాను నాకోసం ఎవరైనా వచ్చారేమోనని ప్లాట్ పారం నాలుగుమూలల వెదికాను మా ఆఖరు బావ మరది శంకరం బండి ఆ చివరమంచి ప్రతి వెట్టి చూచుకుంటూ వస్తున్నాను ఇంకా బాడికి శ్రమ ఇవ్వటానికి మనస్సాప్పక "శంకరం" అని కేక వేశాను

"వచ్చావా బావా" అంటూ శంకరం నా దగ్గరకు పరుగుతుక వచ్చాడు టిక్కెట్ ఇచ్చి బయటకు వచ్చి ఒక జట్కూ మాట్లాడి ఇద్దరం ఎక్కాం

బండి వాళ్ళో ఆగేగానే మా శ్రీవారు చెంబుతో నీళ్లు తీసుకువచ్చి చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించి చెంబు చేతి కిచ్చింది వాళ్లు కడుక్కుంటుండగానే మా ఆరేళ్ళ మరదలు పిల్ల ప్రారంభించింది "బావా బావా పన్నీరు, బావను పట్టుక తన్నేరు" అని ఇక మొదలురా బాబు అని అనుకున్నాను

ఇంట్లో కళ్ళెట్టప్పటికి ఇల్లంతా పెళ్లివారి ఇల్లులాగ కళకళలాడుతోంది మా నలుగురు బావ మరుదులు, వాళ్ళ ముగ్గురు భార్యలు, అంటే మా ఆఖరి బావమరది శంకరానికింకా వెళ్లి కాలేగు ఇంటర్ మిడియేట్ చదువుతున్నాడు మా బావ మరుదుల పిల్లలు మొత్తం ఓ అరడజను కుంది, మా ఒదిసగారు అంటే మా శ్రీవారి అప్పగారన్నమాట ఆవిడ ఇద్దరు పిల్లలూ మా మరదళ్లు ముగ్గురూ ఇల్లంతా మాడా విడిగా ఉంది. మా పెద్దమరదలకు పదహారేళ్లు ఉంటాయి ఇప్పుడే పెళ్లి సంబంధాలు వస్తున్నాయి మహాకొంటిపిల్ల మా రెండో మరదలకు పదమూడేళ్లు ఉంటాయి కొంటెతనంలో మా పెద్దమరదలకు చేదోడు వాదోడుగా ఉంటుంది మా అత్తవారింటికి వెళ్లడమంటే సరదాయే కానీండి ఈ కొంటెపిల్లల్ని చూడగానే సగం సరదా చస్తుంది నేగనక వచ్చానంటే వాళ్ళ కొంటితనమంతా నా మీదే ప్రయోగం వాళ్లు కొంచెం గూడ మా అన్నయ్యమీద ప్రయోగించరు అంతా నామీదే ఎందు

కంటే ఆయన కొంచం కోపిష్టిచునిపిలేండి, అందుకని

గుమ్మంలో కాలుపెట్టగానే మా పెద్ద మరదలు వచ్చి "ఏమండోయ్ బావ గారూ వచ్చారూ పండుగ సిండివంటలు చేల్లవనుకున్నాను" అంది

"వచ్చానా బాబు, అప్పుడే మొదలు బెట్టింది" అని అనుకొని "దిగులుపడ్డా, ఇప్పుడేమందిలే మా తమ్ముడు గూడ రానీ" అని అన్నా

మా శ్రీవారు "అప్పుడే మొదలెట్టారూ పరాచకాలూ మీరూను" అని వాళ్లను లోపలకు పంపి నాకు కుర్చీ చూపించింది నాకు ముసుండు నా మరదళ్ల వల్ల పరాచకాస్త్రాలు వివిధంగా ఏరూపంలో ప్రయోగించబడతాయి, వాటి నివారణోపాయములు ఏమిటి అని ఆలోచించుకుంటూ కూర్చున్నా. కొంచంసేపటికి మా మామ గారు, అత్తగారు, బావమరుదులూ క్రమం తప్పకుండా వచ్చి పరామర్శించి వెళ్లి పోయారు చివరకు శంకరం వచ్చాడు వాడు నేను కొంచెం సోషల్ గా ఉంటాలెండి వాడు వచ్చిన తర్వాత సినిమాల దగ్గర్నుంచి, సిగరెట్లవరకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర సమస్య మొదలుకొని అధికాహారోత్పత్తి వరకు, ఆర్థిక విషయాలు మొదలుకొని మా బ్యాంకు వ్యవహారాలవరకు చర్చించు తున్నాం వంటి ఇంటిలోంచి ఆహ్వానం రాగానే భోజనం చేసి నాకై ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసిన గదిలో ప్రవేశించా

* * *

మరునాటి ఉదయం శ్రీవారు లేచి వెళ్ళావెళ్ళా "వప్పన లేవండి తలంటికి" అని చెప్పి వెళ్లింది "ఆంధ్ర లెగుస్తాతే" అని మళ్ళా దుప్పటి నిగడతన్ని పడుకున్నా మరో అరగంటకు మా పెద్దమరదలు వచ్చి "బావ గారూ లెగుస్తారా కట్ట తెమ్మన మంటారా?" అని గద్దించింది

"మా ఆవిడ కాబట్టి సమాధానం చెప్ప గలిగాను నీకు సమాధానం చెప్పటం మహా కష్టం" అని అనుకొని లేచి ఆవిణ్ణి అనుసరించా

దొడ్లోకి తీసుకవెళ్లి ఒక పీట చూపెట్టి "ఇలా కూర్చోండి పళ్లవాడి తాటాకు తిసుక వస్తాను" అని గద్దించింది

"ఏమిటోవ్, బావ గారిమీద పెత్తనం చెలాయిస్తున్నావ్" అంది మా అత్తగారు వేడినీళ్లు బిందెలోకి తోడుతూ

"ఎవర్ని చేసుకుంటుందోగాని వాడి మాతమారుస్తుండండి కొంచం గడుసువాణ్ణి మాసి కట్టండి" అని నే అన్నా.

"ఏవో నాయనా దానికూడ గుప్పెడు

గింజలు పడితే ఒక బారం వదిలినా వదిలి వస్తే" అని అంది మా అత్తగారు

"ఏమిటండోయ్, బావ గారూ నామీద చాడీలు మహా చెపుతున్నారు" అంటూ వచ్చి నెంబూ తాటాకు అక్కడ పెట్టి వెళ్లి పోయింది

ముఖమార్చన అదీ అయిన తర్వాత మంగలి నన్ను కూర్చోబెట్టి తలంటుతున్నాడు ఇంతలో మా మరదలు వచ్చి "ఒకే సుబ్బదూ దరువు బాగా వెయ్యారా" అని అంది

"ఒకే నలుగుపాట పాడమనరా" అని అన్నా ఎక్కటి రామారావు పోజు పెట్టి "సరే, అక్కను పిలుచకవస్తాతే" అని తుట్టుమంది

స్నానం అయిన తర్వాత మా బావమరది తెచ్చిన ఉప్పా, కాఫీ సేవించి ఏమీ తోచక అలా బజారుపోయి తిరిగి 12 గంటలకు తయారయ్యాను

మధ్యాహ్నం భోజనాలైపోయినాయి నేను నాకై ఏర్పాటుచేసిన గదిలోకి చేరాను కొంచంసేపటికి మా పెద్దమరదలు వచ్చి ఒక కిళ్ళి ఇచ్చి "వేసుకోండి" అంటూ చేతిలో పెట్టింది

"ఏమిటా ఇంత అప్యాయంగా తెచ్చి ఇస్తోంది" అని అనుకున్నా ఎందుకో ఆ కిళ్ళిని చూడగానే అనుమానం వేసింది "పరాచకానికి మరదళ్లు బావలకు కిళ్ళిలలో చింతిక్కెలు, గులకరాళ్లు వేసి ఇస్తారని అనుభవశాలురు చెప్పేమాటలు నాబుర్రలో ప్రతిస్పనించినాయి ఎందుకై నా మంచినది "కానీని మంచినీళ్లు తెచ్చి పెట్టమ్మా తాగి కిళ్ళి వేసుకుంటాను" అని అన్నా

తీసుకరానంకంటే, నే అనుమానమేదైనా పడితానేమోనని వెంటనే వెళ్ళింది

చెప్పటం మరచను నేను ఉదయం బజారువెళ్లినపుడు కిళ్ళి వేసుకుందామని కిళ్ళి కొట్టుదగ్గర కిళ్ళి కొంటూంటే ఒక స్నేహితుడు కనబడ్డాడు సరే, రెండు కిళ్ళిలను ఇవ్వమన్నాను ఒకటి నే వేసుకొని రెండోది వాడి కియ్యబోతే నేను వేసుకోనని ఎంత బలవంతం చేసినా కిళ్ళి తీసుకోలేదు మళ్ళా కిళ్ళి కొట్టువాడి కివ్వటం నాగరిక లక్షణం కాదనుకొని అది జేబులో వేసుకొన్నా ఆ కిళ్ళి ఇంకా జేబులోనే ఉంది మా మరదలు మంచినీరు తేవడానికి లోపలికి వెళ్లగానే చటుక్కున మా మరదలు ఇచ్చిన కిళ్ళి జేబులో వేసుకొని జేబులోని కిళ్ళి చేత్తో పట్టుకుని కూర్చున్నా. మా మరదలు తిరిగివచ్చి మంచినీరు తెచ్చి ఇచ్చింది వచ్చేటప్పుడు తన అసి

సెంటర్, చెల్లెల్ని గూడ వెంటబెట్టు కొచ్చింది

“బావ గారూ కిళ్ళి వేసుకో రేసుండీ అంటూ మా చిన్నమరదలు పాచ్చి రించింది

“ఇసుగో వేసుకుంటున్నా”నని మంచి నీసు నోటి దగ్గర పెట్టి తీసి కిళ్ళి నోట్ల వేసు కొని వవల సాగాను

మా మరదల్లిద్దరూ ఒక నిసువంసేపు వింతగా నావంక చూచారు నాలో ఏ మామూ రాకపోవడం మాసి ఇద్దరూ చాల ఆశ్చర్యపోయారు

“హూహూలాన్ని కంఠంలో ఇముడ్చు కొన్న ఆ నీలకంఠుడు కూడ మనం కిళ్ళికి రాసిన సున్నానికి తట్టుకోలేడే, మరి మన బావగారు మితాయి తింటున్నట్లు తింటు న్నాకే” అని మా చిన్నమరదలుతో నేను దిగా రహస్యంగా అంటోంది మా పెద్ద మరదలు

ఆమాటలు విని నేను భగవంతుడికి వెయ్యి నమస్కారాలు చేశాను స్నేహితుని రూపంలో కిళ్ళి కొట్టువద్ద ప్రత్యక్షమై రక్షించావని

మధ్యాహ్నం నిద్రావడం లేదు ఎలా వ్వంది ఆ వేళకు బ్యాంకులో క్యాష్ పెట్టే దగ్గర కూర్చుని నోట్లు లెక్కపెట్టుండే వాణ్ణి దాచావు ఒక గంట గడిచింది

అంత మాటు కిళ్ళి ఎలా వవలగలిగాడా అని అగొని నన్ను వింతగా చూస్తూ వెళ్ళిన మా పెద్దమరదలు చిన్న మరదలు కంటే తొందరగా భోజనం చేసి వచ్చింది.

“ఒడినా ఒక కిళ్ళి ఉంటే ఇయ్యవమ్మా” అని అడిగింది

“అదుగో ఆ గదిలో డ్రాయర్ మీద ఒక కిళ్ళి మీ అన్నయ్యకోసరమని కిళ్ళి కడితే అది ఆయన తీసుకోకుండా బయటకు వెళ్లారు అది నీవు తీసుకో మీ అన్నయ్యకు ఇంకొకటి కట్టియిస్తా” అంది మా బావమరిది పెళ్లాం

ఆ గది అంటే నే ఉన్న గడేనన్న మాట తల ఎత్తి చూచాను డ్రాయర్ మీద కిళ్ళి ఉంది వెంటనే లేచి ఆ కిళ్ళి తీసి నా జేబులో వేసుకొని ఆ స్థానంలో మా మరదలు ఒక గంట క్రితం నాకు ఇచ్చిన కిళ్ళి పెట్టాను ఏమీ తెలియనివాడిలాగ మంచం మీద కళ్లు మూసుకుని పడుకున్నా.

ఓ విడు నిమిషాలకల్లా మా పెద్దమరదలు “అమ్మా, నాయనో” అని అంటూ వాళ్ళ ఒడినమీద కౌరాలు మిరియాలు నూరు తోంది

“ఇదేం గొడవమ్మా నాకేం తెలుసు? కిళ్ళి అడిగారని మీ అన్నయ్య కోసం

కట్టిన కిళ్ళి ఇచ్చాను భోగిపండుగపూట ఇలాంటి పని చేస్తానటమ్మా” అని అంటోంది ఆవిడ

నే చేసిన యుక్తి ఫలించినదన్నమాట అని నాలో అనుకుంటూ నవ్వుకుంటుండ గానే ఆ ప్రళయమంతా నాగడి వైపు మళ్ళింది మా పెద్ద మరదలతోపాటు మా ఆవిడ, ఒదిన గారూ, ఇద్దరు బావమరుదులు, మా అత్తగారు, అన్నం తింటున్న చేత్తో లేచి వచ్చిన మా చిన్న మరదలూ అంతా నాగడిలోకి వచ్చారు

“నేను లేచి ఏ మిటి హడావిడి అంతాను” అని అన్నా ఏమీ తెలియని వాడిలాగ

“అబ్బ, ఏం తెలియదేం మా అక్కకు నున్నం ఎక్కవ గాసిన కిళ్ళి ఇచ్చి” అంది మా చిన్న మరదలు

“అయ్యో పాపం పొరబాటున నున్నం ఎక్కవ రాసి ఉంటుంది ఇది ఇంజాక మీరు నాకు ఇచ్చిన కిళ్ళియే నేనే ఆది మార్చి అక్కడ పెట్టాను నున్నం ఎక్కవ రాసిందని నాకేం తెలుసు” అని అన్నాను నేను

“అదా కథ” అంది మా ఆవిడ

“ఏం, పర్యాలేదులే” అన్నాడు మా రెండో బావమరిది

“మీనాన్నకి రేపటిపండుగ అప్పచ్చులు రాహితీ చేసిందిలే” అన్నా నేను

“రేపు మీ ఆయనే ఇలా చేస్తే ఏం చేస్తావే” అన్నాడు మా మాడోబావమరిది

“తగిన శాస్త్రీ అయింది” అన్నది మా అత్తగారు.

“ఊరి సరే ఇక ఇవతలకు రండి” అన్నారు మా-మామగారు

తనకు ఎవరూ సానుభూతి అయినా చూపించలేదని మా మరదలు యొక్క ఉక్రోశం మరింత ఎక్కువ అయింది

సాయంకాలం మా మరదలు నాదగ్గరకు వచ్చి “భలేపని చేశావ్ బావా, నానోరు చూడు ఎలా పొక్కిందో” అని అంది

“హూహూలాన్ని కంఠంలో ఇముడ్చు కొన్న ఆ నీలకంఠుడుకూడ ఇముడ్చుకో లేని సున్నాన్ని కంఠంలో ఇముడ్చుకొన్న ఓ మరదలు పిల్లా తప్పెవరిది అంటావ్ కి అని ప్రశ్నించాను.

“నాకే” అన్నది

“ఫలితం? రేపు చేయబోయే గారెలు నీ నోరు ఊరిస్తాయి అంటే” అని అన్నా

“తగిన శాస్త్రీ అయిందిలే బావా” అని నవ్వుతూ వెళ్లిపోయింది

* * *

ఆమరుచటిదినం మాచిన్న మరదలు నన్ను వీడిపించాలని చూసింది ఆవిడ చేసే ప్రయత్నాలన్నీ ముందే పసికట్టాను కాని అసలు సమయం వచ్చేసరికి నామతి భ్రమించినంత పని అయింది

ఆరోజున ఏదో పనుండి మా మాడో బావమరిది గదిలోకి వెళ్లాను నేను గదిలోకి వెళ్లగానే వెనకాలే మా చిన్నమరదలు తయారయింది వచ్చినది ఊరుకోక ఏదో దీర్ఘస్వభాషణ ప్రారంభించింది సంభాషణ మధ్యలో ఆపి “అయ్యో బావ గారూ ఇంత సేపటి నుంచీ నిలబడే ఉన్నారా, అలా కూర్చోండి” అని అక్కడే వాల్చి ఉన్న ఒక చిన్న మంచం చూపించింది

“ఏం, ఇంకా మాట్లాడే విషయాలున్నయ్యాయి అని ఆ మంచంమీద కూర్చో అనుమానం వేసింది ముందుకు ఒదిగి మంచపు పట్టెమీద కూర్చున్నా రెండునిమిషాలలో మంచం తత్వం అంతా గ్రహించాను.

ఇంతలో మాబావమరిది శంకరం ఆ గదిలోకి వచ్చాడు “రావోయి కూర్చో” అంటూ ఆ మంచపు పట్టెమీద చేత్తో చరిచా.

నే అనటమే తడువుగా అతడు కూర్చున్నాడు ఏసుంది నాకు జరగాల్సిన పని అతని కయింది ఆ మంచానికి నవారు లేదు పైన కేవలం దుప్పటి పరువబడియున్నది పాపం, ఎల్ల కింతలా పడ్డాడు అతనికి ఉక్రోశం, కోపం, అన్నీ కలసి వచ్చి నాయి

కాని, నామీద మాత్రం కాదు వెంటనే ఇదంతా తన చెల్లెలివనేనని గ్రహించు కున్నాడు

నేను దిగా అక్కణ్ణుంచి జారిపోతున్న చెల్లెలి జడపట్టుకొన్నాడు గబగబ నాలుగు చివాట్లు పెట్టాడు నే కనుక స్వీ చెప్పక పోతే రెండు దెబ్బలు గూడ వేసేవాడేమో

అప్పట్నుంచి మా కొంటె మరదల్లకు నేనంటే భయం నాకు దూరం దూరంగా ఉంటున్నారేగాని ఇలాంటి పరాచకాలు మరెప్పుడూ చేయలేదు

మరునాడు శ్రీవారితో మా పూరికి బండె కుక్కతూ మా చిన్న మరదలు రంక చూచి “నా మీద కోపమా” అన్నట్లు ఒక చిరు నవ్వు నవ్వాను

“కోపం దేనికి బావా?” అన్నట్లు తాను గూడ చిన్న చిరునవ్వు నవ్వింది.

ఆ చెప్పటం మరిచాను నాకు బడ్డెట్ లోపం రాలేదు మా మామగారు 20 రూపాయలు ఇచ్చారులేండి. ★